

Måttliga ändringar för korna med nya NTM

Koindex ersattes av NTM i oktober 2008. De största ändringarna och konsekvenserna för rangordningen av tjurarna presenterades i Avelsnytt 5-2008. Korna påverkades också vid övergången till NTM och i den här artikeln fokuserar vi på dessa ändringar. Den viktigaste orsaken till att kornas totalindex ändrade sig är de nya ekonomiska vikterna.

Nya vikter ledde endast till små ändringar

I det nya indexet NTM är det hos både SRB och Holstein en liten förskjutning mot avkastning i förhållande till de funktionella egenskaperna. Liksom tidigare använder vi något olika vikter för kor och tjurar och avkastningen har en förhållandevis lägre vikt för kor än för tjurar (se faktaruta).

För SRB gäller att de kor som:

- steg mest var kor med höga mjölkindex i kombination med låga avelsvärden för benexteriör
- sjönk mest var kor med låga mjölkindex i kombination med höga avelsvärden för benexteriör.

För Holstein gäller att de kor som:

- steg mest var kor med höga avelsvärden för tillväxt, fruktsamhet och övriga sjukdomar i kombination med låga avelsvärden för kropp, ben och juver
- sjönk mest var kor med låga avelsvärden för tillväxt, fruktsamhet och övriga sjukdomar i kombination med höga avelsvärden för kropp, ben och juver.

De kor, som hade ett högt koindex, har fortsatt högt NTM-index och rangordningen är inte ändrad i någon stor utsträckning. Genom att välja efter NTM förändras samtliga delegenskaper i positiv riktning även bland korna, precis som det var med det gamla koindexet.

Spridningen för NTM är, liksom tidigare, 10 för prövade tjurar födda under en viss period. Korna har generellt en lägre spridning (cirka 7) på NTM eftersom de har lägre säkerhet på sina avelsvärden.

Anki Roth och Jan-Åke Eriksson

Olika viktfactorer för kor och tjurar

Avelsmålet är detsamma för kor och tjurar, men vikterna skiljer sig något för att nå detta mål..

Beräkningen av avelsvärden för avkastning, exteriör, juverhälsa och fruktsamhet sker var för sig. Det innebär att vi i beräkningarna inte tar hänsyn till att det finns genetiska samband mellan dessa egenskaper. Ett exempel på ett sådant är det ogynnsamma sambandet mellan avkastning och juverhälsa.

För korna har detta en viss betydelse eftersom deras avelsvärden för funktionella egenskaper baseras på fars och mors avelsvärden, medan avelsvärdena för avkastning och exteriör också innefattar egen prestation. Hos korna är det ingen hänsyn tagen till att kor som har en hög avkastning ofta är sämre än härstamningen antyder för juverhälsa och fruktsamhet.

I NTM-indexet för kor är de kända genetiska sambanden mellan ovan nämnda egenskapsgrupper inberäknade på ett förenklat vis. Korrelationernas storleksordning är:

- avkastning-juverhälsa -0,3
- avkastning-fruktsamhet -0,4
- juverhälsa-juverexteriör 0,3
- avkastning-juverexteriör -0,2

För kor med egen avkastning är vikten på mjölkindex lägre än hos tjurarna. Detta innebär att vikten på de funktionella egenskaperna med ett ogynnsamt samband till avkastning höjs.

För kor med egen exteriörbedömning är vikten för juveregenskaper förhöjd eftersom den är gynnsamt korrelerad till de funktionella egenskaperna.